

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marcely Tuscanyové a soudkyň Mgr. Mileny Filingerové a Mgr. Kateřiny Černé ve věci **žalobce I.T.A. – Institut Technologických Aplikací, s.r.o.**, Praha 5, Vratičova 277/11, IČ 27876357, zastoupeného advokátem JUDr. Josefem Lžičarem, Sokolovská 24/37, Praha 8, proti **žalovanému 1) KLAUDY SPEDITION, s.r.o.**, Ústí nad Labem, Drážďanská 40, IČ 25405632, zastoupenému advokátem JUDr. Jiřím Kroftou, Praha 1, U Železného lávky 568/10, **2) AUSTROMAR obchodní a dopravní spol. s r.o.**, Praha 10 – Uhřetěves, Františka Diviše 988, IČ 60471841, zastoupenému advokátem JUDr. Pavlem Sedláčkem, Praha 1, Dlouhá 16, o zaplacení 4,995.713,- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. 61 Cm 100/2010-375 ze dne 26. ledna 2015,

t a k t o:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.

II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému 1) k rukám, jeho právního zástupce náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 68.849,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

III. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému 2) k rukám, jeho právního zástupce náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 68.849,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

Soud prvního stupně uvedeným rozsudkem v bodu I. výroku zamítl žalobu o zaplacení 4,995.713,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 1. 7. 2010 do zaplacení. V bodu II. výroku uložil žalobci zaplatit žalovanému 1) náhradu nákladů řízení ve výši 105.378,- Kč a v bodu III. výroku uložil žalobci zaplatit žalovanému 2) náhradu nákladů řízení ve výši 142.334,38 Kč.

Podle žalobních tvrzení žalobce v roce 2008 ústně objednal u žalovaného 1) námořní dopravu zboží do Spojených Arabských Emirátů a to polykrystalický křemík, jemný porcelán

a elektronické mikrosoustavy – fotonásobiče v ceně Kč 4,995.713 svému odběrateli společnosti White and Blue Electronics LLC Dubaj. Vlastní námořní dopravu zajišťoval žalovaný 2). Objednanou přepravu žalobce žalovanému 1) zaplatil. V rámci provádění přepravy vystavil žalovaný 2) na přepravované zboží konosamenty č. AT 1 DUB 14 334, AT 1 DUB 14 680 a AT 1 DUB 16 336. Odesílatelem byl na konosamentech označen žalobce, příjemcem společnost White and Blue Electronics. Zboží bylo žalovaným 2) skutečně do Spojených Arabských Emirátů dopraveno. Žalovaný 2) uváděl, že zásilky byly v místě určení nedoručitelné z důvodu nespolupráce s příjemcem. Dle žalobce zboží nebylo možno vylít a doručit příjemci z důvodu chybějících originálů konosamentů. Žalobce obdržel od svého obchodního partnera informaci, že zboží bylo postoupeno celním orgánům a prodáno ve veřejné dražbě. Z výtěžku dražby žalobce nic neobdržel, žalobci tak vznikla škoda na zboží Kč 4,995.713,- v ceně, kterou sám za zboží zaplatil. Podle žalobce žalovaný 1) za škodu odpovídá proto, že nezajistil dopravu řádně, žalovaný 2) proto, že nepředal originály konosamentů nebo nevystavil náhradní konosamenty.

Žalovaní ve vyjádření uvedli věcné námitky k uplatněnému nároku a rovněž vznesli námitku promlčení nároku.

Soud prvního stupně se přednostně zabýval námitkou promlčení a shledal ji důvodnou. Uzavřel, že vztah mezi účastníky se řídí ve smyslu ustanovení § 756 obch.zák. Úmluvou OSN o námořní přepravě zboží, která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 193/1996, dále jen Úmluva, protože žalobcem tvrzená škoda má původ v námořní části multimodální přepravy (silnice + moře) a konosamenty byly vydány v Praze, tedy na území smluvního státu. Ve smyslu ustanovení čl. 20 Úmluvy v projednávaném případě počala dvouletá promlčecí doba běžet nejpozději dnem vyzvání k převzetí zásilek v přístavu vykládky, poté, kdy zboží bylo dopraveno do místa určení – přístav Dubaj. Soud prvního stupně ze třech avíz o příjezdu nákladu zjistil, že dopravce vyzval příjemce k převzetí zásilek:

- výzvou ze dne 5. 5. 2008 pro konosament č. AT 1 DUB 14 334 z 6. 4. 2008, kdy zboží bylo dodáno do přístavu dne 23. 4. 2008,
- výzvou ze dne 13. 5. 2008 pro konosament č. AT 1 DUB 14 680 z 13. 4. 2008, kdy zboží bylo dodáno do přístavu dne 30. 4. 2008 a
- výzvou ze dne 30. 7. 2008 pro konosament č. AT 1 DUB 16 336 z 20. 6. 2008, kdy zboží bylo dodáno do přístavu dne 20. 7. 2008. Dodání zboží do přístavu určení a odeslání oznámení příjemci zásilky rovněž potvrdila společnost GLOBELINK WEST STAR SHIPPING L.L.C. Žalobce tvrzený nárok uplatnil žalobou dne 7. 9. 2010, tedy po uplynutí dvouleté promlčecí doby, která marně uběhla nejpozději dne 30. 7. 2010.

Soud se dále zabýval námitkou žalobce, dle níž příjemce neobdržel výzvy k převzetí zásilek a z důvodů v odůvodnění rozsudku uvedených ji shledal neopodstatněnou. Neshledal důvodnou ani jeho námitku, že výzvy k převzetí zásilek měly být zaslány panu Amiru Abbas Baharimu, neodpovídající údajům v konosamentech, podle nichž se výzvy měly oznámit straně (je-li k zastizení) stejné jako příjemce, kterým je v konosamentech označena společnost White and Blue Electronics, nikoli pan Amir Abbas Baharim.

Soud z uvedených důvodů žalobu zamítl a o náhradě nákladů řízení rozhodl ve prospěch úspěšných žalovaných.

Žalobce v odvolání nesouhlasil se závěrem soudu o promlčení žalobou uplatněného nároku. Je toho názoru, že soud prvního stupně nesprávně vyložil ustanovení čl. 20 Úmluvy tak, že poslední den, kdy má být zboží vydáno, je den vyzvání k převzetí zboží v přístavu

vykládky. Podle žalobce je podstatnější, kdy taková výzva byla adresátu doručena, neboť do té doby se adresát nemohl dozvědět o možnosti převzetí zásilky. Nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že za poslední den, kdy má být zboží dodáno, je nutno považovat co nejbližší den po reálném dodání zboží do přístavu určení. Soudu prvního stupně dále vytýká nesprávné posouzení obranných tvrzení žalovaných a je toho názoru, že není v řízení prokázáno, že výzvy o příchodu zásilek byly příjemci skutečně odeslány. Rovněž není prokázáno tvrzení žalovaných, že příjemce byl nekontaktní. Vzhledem k tomu, že námitku promlčení uplatněného nároku považuje za nedůvodnou a soud prvního stupně se věcně uplatněným nárokem nezabýval, žalobce navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný 1) ve vyjádření k odvolání se zabývá výkladem čl. 20 odst. 2 Úmluvy a považuje právní názor odvolatele a důvody, pro které napadá předmětný rozsudek za nesprávné a mylné. Je toho názoru, že je správný právní názor soudu prvního stupně, který odpovídá právnímu názoru vyslovenému v rozsudku sp.zn. 61 Cm 99/2010, potvrzeném rozhodnutím odvolacího soudu sp.zn. 12 Cmo 462/2013 v identické věci. Z uvedených důvodů žalovaný 1) navrhl potvrzení napadeného rozsudku.

Žalovaný 2) ve vyjádření k odvolání uvedl, že argumentace žalobce ve vztahu k počátku běhu promlčecí lhůty postrádá oporu jak v ustanoveních Hamburské úmluvy, tak i ve vztahu k tvrzenému skutkovému stavu. Z provedeného dokazování i tvrzení účastníků je zřejmé, že přeprava zásilek byla do místa určení provedena řádně ve stanoveném termínu. S odkazem na čl. 20 Úmluvy uvádí, že v daném případě počala dvouletá promlčecí doba běžet u nároků ze smlouvy o přepravě dle konosamentu č. AT 1 DUB 14 334 dne 6. 5. 2008, dle konosamentu č. AT 1 DUB 14 680 dne 13. 5. 2008 a dle konosamentu č. AT 1 DUB 16 336 dne 30. 7. 2008. Výklad žalobce, že promlčecí doba nezačala běžet, přestože byl příjemce opakovaně vyzván k převzetí zásilek, považuje za absurdní. Výklad citovaného ustanovení žalobcem nemá oporu v jeho slovním vyjádření. Počátek běhu promlčecí doby dle žalovaného 2) je vázán na povinnost příjemce k převzetí zásilky, nikoliv na možnost převzetí zásilky. Zásilku je příjemce povinen převzít okamžikem jejího doručení do přístavu určení, kdy má zpravidla volnou lhůtu pěti dnů (bez sankcí) na její vyzvednutí. Navrhl potvrzení napadeného rozsudku a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud dle § 212 o.s.ř. přezkoumal odvoláním napadený rozsudek a neshledal odvolání žalobce důvodným.

Soud prvního stupně zamítl žalobu o náhradu škody, vzniklé v souvislosti s námořní přepravou ve výši 4,995.716,- Kč s příslušenstvím, z důvodu oprávněné námítky promlčení žalobou uplatněného nároku dle čl. 20 Úmluvy OSN o námořní přepravě zboží, kterou vznesli oba žalovaní.

Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o promlčení žalobou uplatněného nároku na náhradu škody v dvouleté promlčecí době dle čl. 20 odst. 1 a 2 Úmluvy OSN o námořní přepravě zboží, dále jen Úmluva, kterou je třeba na daný případ použít ve smyslu ust. § 756 obch. zák., dle něhož ustanovení tohoto zákona se použije, jen pokud mezinárodní smlouva, která je pro Českou republiku závazná a byla uveřejněna ve Sbírce zákonů, neobsahuje odlišnou úpravu. Uvedená Úmluva byla uveřejněna ve Sbírce zákonů sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 193/1996. Přepravní smlouva mezi žalobcem a žalovaným 1), dle tvrzení samotného žalobce, vznikla na základě jeho objednávky na námořní přepravu zboží. Dle čl. 2 bodu 1. písm. d) Úmluvy se její ustanovení

použijí na všechny smlouvy o námořní přepravě mezi dvěma různými státy, jestliže konosament vztahující se k dané přepravě je vydán ve smluvním státě Úmluvy (ČR je smluvním státem Úmluvy). Konosamenty ke sporným přepravám byly vydány v Praze, tedy na území smluvního státu Úmluvy, proto je třeba na daný vztah aplikovat právní úpravu obsaženou v Úmluvě, když žalobcem tvrzená škoda má původ v námořní části této přepravy (silnice + moře). Tato mezinárodní smlouva má přednost před úpravou přepravní smlouvy obsaženou v obchodním zákoníku.

Soud prvního stupně posoudil správně námitku promlčení žalobou uplatněného nároku na náhradu škody ztrátou zásilky, vznesenou oběma žalovanými, jako důvodnou. Dle čl. 20 bodu 1. Úmluvy každá žaloba týkající se přepravy zboží podle této úmluvy je promlčena, jestliže soudní nebo rozhodčí řízení nebylo zahájeno do dvou let. Dle bodu 2. uvedeného ustanovení promlčecí doba počíná běžet dnem, kdy dopravce vydal zboží nebo jeho část, a v případech, kdy nebylo žádné zboží vydáno, poslední den, kdy mělo být zboží vydáno. Dle bodu 3. uvedeného ustanovení den, kdy počíná běžet promlčecí lhůta, není zahrnuta do této lhůty. Z provedených důkazů vyplývá, že dopravce vyzval příjemce k převzetí zásilek přepravovaných do místa určení v Dubaji výzvami ze dne 5. 5., 13. 5. 2008 a 30. 7. 2008, na které příjemce nijak nereagoval a zásilky od dopravce si nepřevzal. Nejde o okolnosti, za které by odpovídal dopravce, nýbrž jde o okolnosti, ležící na straně odesílatele. Podle názoru odvolacího soudu ve smyslu čl. 20 bodu 2. Úmluvy je možno považovat za poslední den, kdy mělo být zboží vydáno den, kdy bylo zboží doručeno do přístavu určení, tj. den 23. 4. 2008, 30. 4. 2008 a 20. 7. 2008, nejpozději pak den 5. 5., 13. 5. 2008 a 30. 7. 2008, kdy byl příjemce k převzetí zásilek vyzván. Pokud žalobce uplatnil žalobou tvrzený nárok na náhradu škody u soudu dne 7. 9. 2010, učinil tak po uplynutí promlčecí doby, která marně uplynula nejpozději dne 30. 7. 2010.

Námitku odvolatele, podle níž není v řízení prokázáno, že výzvy o příchodu zásilek byly příjemci skutečně odeslány, má odvolací soud vyvrácenu doklady avíz k vyzvednutí zásilek z 5. 5., 13. 5. 2008 a 30. 7. 2008 a prohlášením společnost GLOBELINK WEST STAR SHIPPING L.L.C. Skutečnost, že příjemce byl nekontaktní, má odvolací soud prokázánu tím, že si přes opakované výzvy zásilky nevyzvedl, až nakonec muselo být zboží prodáno ve veřejné dražbě, aby z výtěžku mohly být pokryty náklady vzniklé jejich skladováním v přístavu a další náklady vzniklé v souvislosti s realizací předmětných přeprav.

Z důvodu, že žalobou byl uplatněn promlčený nárok, nebylo třeba se zabývat oprávněností uplatněného nároku a zkoumat, zda jsou splněny podmínky odpovědnosti žalovaných za tvrzenou škodu, a to ani namítaným porušením povinnosti žalovanými, spočívajícím v údajném nepředání konosamentů příjemci zásilek.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem a právním závěrům odvolací soud věcně správný rozsudek soudu prvního stupně, kterým byla žaloba o zaplacení 4,995.713,- Kč se zákonným úrokem z prodlení zamítnuta a úspěšným žalovaným byla přiznána náhrada nákladů řízení, dle § 219 o.s.ř. potvrdil.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. ve prospěch úspěšných žalovaných tak, že každému z nich odvolací soud přiznal náhradu nákladů právního zastoupení ve výši 68.849,- Kč. Žalovanému 1) i žalovanému 2) vzniklo právo na náhradu odměny advokáta za dva úkony právní služby – vyjádření k odvolání a účast na jednání u odvolacího soudu dne 11. 5. 2016, ve výši 2x 28.300,- Kč dle § 7 a 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 sb., v platném znění, dále jen advokátní tarif, 2x 300,- Kč -

náhrada nutných výdajů dle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu a 21% daň z přidané hodnoty ve výši 11.949,- Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Krajského soudu v Ústí nad Labem, z důvodů uvedených v § 237 o.s.ř.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí u příslušného subjektu.

V Praze dne 11. května 2016

Mgr. Marcela T u s c a n y o v á , v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
M. Mičková